

BAGGRUND FOR WORKSHOP

Tøj retur

En affaldsfri modebranche er afhængig af, at forbrugerne vil returnere deres tøj. Derfor inviterede Danish Fashion Institute og CradlePeople borgere, fagfolk og branchen til en dialog om, hvordan et retursystem skal implementeres - og hvad der skal til, for at modeindustrien kan blive affaldsfri. I workshoppen inddeltes de næsten 90 deltagere i 11 grupper, der skulle

diskutere de tiltag, der kan styrke udviklingen mod en affaldsfri modeindustri, samt de overordnede udfordringer og visioner.

OUTPUT FRA WORKSHOP

Der var hos deltagerne en bred enighed om, at folk generelt er villige til at aflevere sit tøj til genanvendelse, hvis systemet er godt håndteret. Der var mange bud på, hvordan et retursystem skal implementeres, for at man som borger er mest muligt tilbøjelig til at benytte det.

Til gengæld var holdningen generelt, at det er en større udfordring at få kunden til at betale hvad det koster, at købe det bæredygtige, genanvendte produkt. Der er behov for systemiske løsninger, politiske reguleringer og "true pricing" for hvad produktion af tøj *egentlig* koster, i forhold til skaden den tilfører miljøet. En totaløkonomi for miljøpåvirkning er vejen frem mod forretningsmodeller for ressourcehåndtering, mente flere.

En gennemgående opfattelse hos deltagerne var, at en affaldsfri modeindustri forudsætter en gennemgribende holdningsændring hos branchen, såvel som kunderne.

Hvad skal der til, for at vi afleverer vores tøj?

Tilgængelighed, økonomiske incitamenter, historiefortælling og synlighed. Det var de kriterier, der gik igen i de forskellige workshopgrupper.

Det skal være nemt, og vi skal forstå, hvorfor vi gør det. Helst skal der knyttes en belønning til handlingen; f. eks. pointsystem, som det H&M har søsat, eller pant.

Flere foreslog et formaliseret samarbejde mellem private virksomheder og kommunerne, med central sortering. Andre mente, at der skulle være lokale sorteringsmuligheder, med beholdere til henholdsvis fibergenindvinding, tøj til genbrug og tøj til re-design. Det vil gøre formålet synligt, og knytte en historie til

handlingen. Et effektivt retursystem giver mulighed for såvel kollektivt som individuel husstandsindsamling, gerne månedligt, var den overordnede konklusion.

Der var også fokus på samarbejde med NGO'erne og at der ikke var nok information om, at man kan levere slidt og udtjent tøj i containerne, så det bliver genanvendt. Ud over muligheden for at aflevere alt tøj hos NGO containere (ikke kun genbrugstøj), var der tale om afleveringer hos tøjbutikker og supermarkeder.

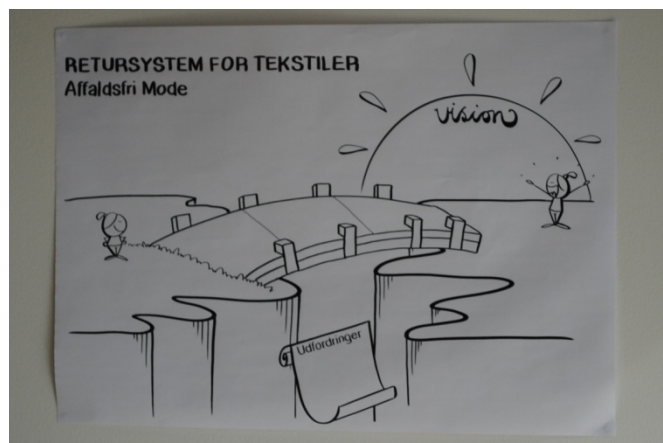
En gruppe foreslog en "World Clothes Day", arrangeret af et samarbejde mellem velgørhedsorganisationer, for at sætte fokus på emnet. Et andet forslag var, at forretningsmodeller kan udvikles på baggrund af efterspørgsel, hvor crowd-funding kan støtte udviklingen af kredsløbsprodukter. Formålet skulle samtidig være, at bidrage til historiefortællingen om, hvorfor man skal returnere sit udtjente tøj.

En grøn omstilling starter i hovedet

Vi vil gerne gøre det godt, men når det kommer til stykket, vælger vi det nemmeste og billigste. Der er behov for et nyt mindset, og for de rigtige incitamenter til, at vi vil agere i overensstemmelse med vores holdninger. Der skal forankres en bred forståelse for, at affald er ressourcer, som er penge. Selv om råvarepriserne stiger, afspejler priserne ikke nok virkelighedens omkostninger. Der skal en holdningsændring til, sådan at vores opfattelse af kvalitet også omfatter miljø og sociale forhold i produktionen. Det vil skabe markedet for en bæredygtig produktion, og vejen dertil er **oplysning, kommunikation og dialog**, mente deltagerne.

Visioner

Deltagerne havde store ambitioner på vegne af fremtidens modeindustri. Man ønsker sig lukkede, rene materialekredsløb og mere Cradle to Cradle produktion. Et cirkulært tekstilsystem, der **bidrager** til et renere miljø og vand, og et 100% samarbejde mellem private og offentlige aktører.

Politiske ambitioner om "**National Branding**", hvor Danmark bliver et foregangsland for kredsløbsproduktion og bæredygtighed, skal booste udviklingen af såvel markedsgrundlaget som teknikken for genindvindingen af fibre. En højere kvalitet i materialerne, og design til adskillelse, skal underbygge genindvinding i ny produktion, leasingmodeller og mere reparation. De allerede eksisterende tekstiler skal "høstes" og materialerne eventuelt kortlægges med stregkoder eller RFID-chip.

Man ønskede sig en affaldsfri modeindustri med et centraliseret system, i stedet for mange små aktører. Kvalitet er mantraet, og det skal afspejle et produkts hele livscyklus. En affaldsfri modeindustri skal være en samfundsmæssigt forankret agenda.

Hvad kan man selv gøre?

"Reduce and reuse before recycling," var holdningen i workshoppen. Vi skal være bedre til at genbruge produkterne, inden de i bedste fald skal indgå i ny produktion. Vi skal sørge for lokale og centrale byttemarkeder og "byttehjørner," salg på de sociale medier og mere velgørenhed.

Vi skal fravælge "3 t-shirts for en hund" og efterspørge kvalitet. Og vi skal reparere vores tøj, i den udstrækning det kan lade sig gøre.

Udfordringer

Modens indbyggede trender og den evige fornyelse. Udbredelse og forankring af en gennemgribende holdnings- og adfærdsændring. Logistik og økonomi. Det vil være de største udfordringer for en omstilling i modeindustrien, ifølge workshoppens deltagerne.

Til gengæld var der tiltro til, at der vil ske store teknologiske landvindinger, der kan muliggøre at materialerne forbliver i kredsløb. Men om det kan føres ud i livet afhænger af, om samfundet som helhed vil acceptere, at priserne afspejler de reelle omkostninger ved produktionen.